

Sterretje met twitteraccount

NATUURLIJK SANDER

REMCO SCHOPPERT

De ene ster is de andere niet. Weidegeelsterren zijn bijzonder, alleen al omdat ze niet algemeen voorkomen. In een brede strook langs de IJssel in Gelderland zijn ze te vinden, en in de duinen. En een florist twittert voor ze.

Van SANDER@DESTENTOR.NL

De kou is uit de lucht, de vorst nog niet helemaal uit de grond. Ben net even wezen kijken of ze al zijn opgekomen, de weidegeelsterren in het plantsoen. Nog niet. Maar het kan niet lang meer duren.

Ze moeten er al hebben gegroeid voordat de gebouwen naast het plantsoen werden neergezet. Dit lichtelijk golvende terrein tussen de bomen belegeren ze misschien al eeuwen. Was het ooit de oever van een riviertje? Zou goed kunnen. Voordat steden uit hun voegen barstten, had het landschap meer vrij spel. Het duurde veel langer voordat iemand de omgeving naar zijn hand ging zetten.

Weidegeelsterren hebben een beperkt verspreidingsgebied. In een brede strook langs de IJssel in Gelderland zijn ze te vinden, en in de duinen. Daarmee houdt het min of meer op. Dat wordt onder meer veroorzaakt doordat ze zich nauwelijks via zaad voortplanten. Ze hebben wel vruchten, maar er ontstaan vrijwel nooit zaden. Het is vooral een kwestie van zich handhaven waar ze eenmaal staan. Ze kunnen zich alleen uitbreiden via de bollen onder de grond. Het zijn bolgewassen: een praktisch systeem waardoor planten kunnen overwinteren. De voedselvoorraad zit in die bollen. Bolletjes in dit geval. Klein maar fijn.

Driftig spitten of schoffelen vinden ze onprettig, de bodem voorzichtig wat losmaken, bevalt daarentegen uitstekend. De concurrentie kan daar allicht minder goed tegen. In zo'n plantsoen, dat soms dienst doet als hondenuitlaatterrein, kan het wemelen van de drollen. De weidegeelster heeft daar geen problemen mee, de bolletjes trekken profijt van die mestaanvoer. Mestinjectie in weilanden ziet er onnatuurlijk en geforceerd uit en doet dan ook allerlei wilde planten verdwijnen. De weidegeelster is er redelijk tegen bestand. Dus ook als hun oorspronkelijk wilde groeiplaats is omgetoverd in moderne intensief beheerde landbouwgrond, weren de sterretjes zich kranig.

Zodra een gazon waar de weidegeelster staat niet meer wordt gemaaid, verdwijnt de plant onherroepelijk. De grasmaaier neemt als het ware het werk over dat stroompjes en riviertjes uitvoerden toen de stad er nog niet was: ze hielden uitbundige begroeiing tegen door de oevers geregeld onder water te zetten. Niet voor niets zijn de geelsterren er elk jaar vroeg bij. Zodra het gras twee kontjes hoog staat, schiet de weidegeelster te kort. (Twee kontjes = een halve meter, voor geelsterren is ongeveer een decimeter de max).

Het zijn de lievelingsplanten van ware floristen over de hele wereld en Benno te Linde, die een natuurterrein beheert in Ruurlo, is een van hen. Hij twittert via het account @geelster niet alleen over weidegeelsterren, maar bijvoorbeeld ook over bos- en akkergeelster, allebei eveneens zeldzaam.

De akkergeelster komt buiten Nederland maar zeer sporadisch voor. Het had ons nationale plantje kunnen zijn. Niet oranje, maar geel hadden dan de wimpels gewaaid. Hij groeit in onder meer in bermten in de schaduw van oude bomen. Dat klinkt veilig, maar een flinke storm, zo-

als in januari nog, kan een bedreiging vormen. Het iele plantje is stormbestendig, de hoge boom niet per se. En bij geconstateerde schade gaat de boom vaak alsnog om. Meestal is dat meteen funest voor het leven eronder.

Geelsterren heten in het Engels Star-of-Bethlehem, naar de stervormige bloempjes, kenmerkend voor alle geelsterfamilieleden. Je kunt je er iets bij voorstellen dat zelf deskundigen er als een blok voor zijn gevallen – voor zoveel fijnzinnigheid.

In totaal zo'n 200 soorten zijn aangetroffen in grote delen van Europa, het Midden-Oosten en Azië. Wie tijdens het uitlaten van de hond in de vroege lente een man of vrouw onder een boom ziet knielen of hurken met een loep in de aanslag, maakt kans op een ontmoeting met een geelsterfanaat. Ik ken Benno te Linde een beetje; het zijn aardige mensen die van kleine plantjes houden.
